

ACADEMIA ROMÂNĂ

Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii

– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

Vol. XVI/2023

Editura MEGA

VASILE BOERESCU – OMUL CARE A SCRIS PAGINI DE ISTORIE

Filofteia REPEZ¹, Ștefan Emanuel MARINESCU²

filofteiarepez@univ-danubius.ro,
marinescuemanuel@univ-danubius.ro

ABSTRACT: January 24, 1859 remains a memorable date in the history of the Romanian people, when the two Romanian Principalities, Moldova and Wallachia, opted for the election of a single ruler – Alexandru Ioan Cuza. In Bucharest, Vasile Boerescu played a decisive role in supporting the vote for this ruler. This year marks 140 years since Boerescu's death, a strong argument to highlight aspects of the political and diplomatic activity of the Man who found the solution for the Union of the Principalities in 1859 and to pay him a short tribute.

KEYWORDS: Vasile Boerescu, Union of Romanian Principalities, activity, tribute.

„Vasile Boerescu nu era un teoretician, un filosof cîrmuit de idei generale și de principii raționale, dimpotrivă, el era un spirit eminentemente practic, pozitiv, consultînd la fiecă pas faptele, așa precum navigatorul consultă starea cerului.”

Tudor Voinea³

De la București la Paris

Vasile Boerescu (Foto nr. 1⁴) s-a născut în București la data de 1 ianuarie 1830; tata – Constantin, mama – Ana. Era al doilea fiu, după Scarlat (mort de tânăr, după absolvirea Colegiului Sfântul Sava); după el au urmat Constantin, peste ani jurist, om politic și președinte al Senatului și trei surori – Maria, Ana și Eufrosina. Originile străbunilor sunt bănățene; la începutul secolului al XVIII-lea, un mic proprietar de pământ din Banat,

¹ Membru titular al Diviziei de Istoria Științei a CRIST al Academiei Române, prof.univ. dr. la Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale/Universitatea „Danubius”, Galați.

² Conf. univ. dr. la Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale/Universitatea „Danubius”, Galați.

³ [6], p.6.

⁴ [5], p.32.

pe nume Vasile Boerescu, a reușit să emigreze din cauza persecuțiilor în Țara Românească și să se stabilească la Câmpulung.

Foto nr. 1 – Vasile Boerescu (1830–1883)

Copilăria a petrecut-o în București; a învățat la Colegiul Național Sfântul Sava, unde învățaseră, printre alții, Nicolae Bălcescu și Ion Ghica. Mulți școlari ai acestui Colegiu „dispuneau de mai multe mijloace pentru dezvoltarea simțămintelor patriotice”, astfel că peste ani „mulți dintre ei, grație studiilor făcute aici, își vor consacra întreaga viață înfăptuirii aspirațiilor de eliberare socială și națională a poporului român, încercând să facă din idealurile propovăduite de dascăli adevărate realități”⁵.

Revoluția din anul 1848 a oferit elevului eminent Vasile Boerescu un mijloc favorabil de afirmare: concepea această revoluție „drept un instrument indispensabil de progres social și democrație. El denunța vechiul regim feudal, care făcuse din adevăr și dreptate o minciună, iar din virtute un viciu”⁶.

Se apropie de frunzașii revoluției cu idei radicale, îndeosebi de Constantin Alexandru Rosetti (unul din conducătorii Revoluției de la 1848 din Țara Românească și puternic militant al luptei pentru Unirea

⁵ [5], p.7.

⁶ [5], p.8.

Principatelor Române). Cu toate că nu avea experiența necesară, devine un colaborator activ al ziarului radical „Pruncul român”, atât prin pregătirea redacțională a materialelor cât și prin redactarea unor articole – de exemplu în articolul intitulat „Către frații reacționari”, publicat în ediția din 31 august 1948 a acestui ziar, prin care denunța boierimea reacționară care uneltea cu dușmanii externi împotriva patriei, susținea cu tărie, printre altele, următoarele: *oricât de rătăcite ar fi concepțiile și atitudinile lor, elementele reacționare erau datoare să țină cont că sînt fii ai poporului român și obligați deci să pună mai presus interesele patriei decît pe cele personale (...) patria, descătușată de privilegii, de prejudecăți și de mentalități perimate, trebuie să reunească pe toți românii într-un singur corp unitar, inviolabil, sfînt, pe care nici o putere omenească să nu-l poată sparge*⁷.

Semnătura tânărului Vasile Boerescu de 18 ani se află pe petiția către sultan din septembrie 1848, alături de nume importante ale revoluției, printre care Nicolae Bălcescu, Dumitru Brătianu, Constantin Alexandru Rosetti. Această petiție solicita în numele a peste două mii de români stoparea scenelor de violență din Țara Românească izbucnite odată cu invazia otomană și dezaproba conduita lui Fuad Effendi, comisarului imperial investit cu misiunea de restaurare a detestabilului Regulament Organic, spânzurat și ars în timpul revoluției în întreaga țară⁸. Este arestat la Ploiești de oștile țariste, dar reușește să se elibereze cu sprijinul sub-administratorului Manolache Șoimescu și se întoarce la București, unde, asistând neputincios la măsurile represive întreprinse de ocupanți, alege calea pregătirii intelectuale.

În anul 1850, traduce și adaptează pentru scena românească melodrama în trei acte „Soldatul orfan”, care va fi publicată în tipografia bucureșteană a lui Zaharia Carcalechi⁹ – mărturie a maturității intelectuale și a interesului tânărului Vasile Boerescu pentru cultivarea iubirii de țară.

Anul 1852 este anul în care alege Parisul, unde se aflau cei mai mulți dintre exilații de la 1848, pentru continuarea studiilor, beneficiind de sprijinul material al familiei prietenului său negustorul Ion Hagi Tudorache.

Studiile universitare la Facultatea de drept din capitala pariziană au durat din anul 1852 până în primăvara anului 1855. La 25 septembrie

⁷ [5], p.9.

⁸ [5], p.11.

⁹ [5], p.12.

1855 intră în posesia diplomei de licență, după ce la 24 august 1855, în fața unei comisii formată din cinci membri, prezidată de profesorul Edouard Bonnier, susține teza de licență în drept cu titlul „Jus romanum: De pecunia constituta. Droit français: Du cautionnement” (59 de pagini¹⁰), în care sublinia, printre altele, legătura dintre dreptul roman și codul napoleonian.

Continuă studii universitare și, în august 1857, obține titlul de doctor în drept la aceeași facultate, cu teza „Traité comparatif des délits et des peins au point de vue philosophique et juridique” (385 pagini, lucru cu totul neobișnuit pe atunci, când tezele de doctorat rar de tot treceau peste 100 de pagini)¹¹, contribuind la definirea mai precisă a conceptului de lege.

Șederea în capitala pariziană a permis însușirea unor cunoștințe din domenii diferite, precum istoria, filosofia, economia politică și, desigur, dreptul. „Instrucția aceasta profundă, la una din facultățile franceze cele mai reputeate, dublată de o preocupare permanentă de punere la curent cu noile valori ale culturii și științei universale aveau să-și imprime puternic pecetea asupra personalității sale”¹².

Entuziasmul lui Vasile Boerescu pentru Unirea Principatelor Române

Pe timpul efectuării studiilor în capitala Franței, Vasile Boerescu participă la evenimente de importanță pentru destinul națiunii române.

Memoriul redactat de el în anul 1853, în care susținea dreptul poporului său la o dezvoltare ferită de imixtiunile din exterior, a fost apreciat de Ion Heliade-Rădulescu „drept o scriere politică ieșită din capul și din pana unui tânăr cu experiența unui bărbat de șaiszeci de ani”¹³.

În februarie 1856, publică lucrarea „Mémoire sur la question politique et économique de la Moldo-Valachie”, prima sa scriere politică mai substanțială în care demonstra necesitatea creării unui stat național român independent la Dunărea de Jos, care a fost distribuită plenipotențialilor puterilor străine participanți la Congresul de la Paris din acel an. Aprecierea acestei scrieri este făcută și de ziarul englez „Morning Advertiser”, care publica, la 18 martie 1856, memoriul lui Vasile Boerescu, precedându-l de o introducere.

¹⁰ [6], accesat la data de 08.02.2023.

¹¹ *Ibidem*, accesat la data de 08.02.2023.

¹² [5], p.13.

¹³ [5], p.14.

Activitatea publicistică în favoarea Unirii este continuată cu mai mult zel, urmare a măsurilor restrictive stabilite pentru români prin Tratatul de la Paris semnat la 30 martie 1856, prin apariția broșurii „La Roumanie après le traité de Paris du 30 mars 1856”, care beneficia de o introducere semnată de renumitul jurist francez Pierre Paul Royer-Collard. Broșura se distingea prin folosirea numelui de *România* pentru desemnarea spațiului geografic-etic în care locuia poporul român, precum și prin afirmarea faptului că națiunea română nu se limitează doar la populația din cele două principate, Moldova și Muntenia, ci era alcătuită și din locuitorii altor provincii aflate sub dominație străină, anume: Transilvania, Banatul, Bucovina și Basarabia. „Prin invocarea întregului spațiu geografic aparținând poporului român, Boerescu afirma indirect, în temeiul principiului naționalităților, dreptul națiunii noastre de a trăi în același cadru statal”¹⁴. Prin bogata argumentare, prin documentele și informațiile cuprinse, această broșură este apreciată de diplomați, oameni politici și savanți ai vremii; marele naturalist german, Alexander von Humboldt, îi mărturisea în scrisoarea trimisă că fusese profund impresionat de starea țăranimii române și aprecia măsurile preconizate de autor în vederea îmbunătățirii acestei stări.

La 10 februarie 1857 tipărea, tot la Paris, broșura „Le firman turc pour la convocation des Divans ad hoc” în care critica dispozițiile acestui act politic și aprecia că acesta reprezintă o încălcare a suveranității naționale a poporului nostru și o abatere de la spiritul Tratatului din anul 1856.

În timpul campaniei pentru constituirea Divanurilor ad-hoc, se dedică cu deosebire activității publicistice. Obține din partea autorităților române, în octombrie 1857, permisiunea de a edita ziarul „Naționalul”, după ce inițial intenționase să-l numească „Buciumul”. Prin intermediul acestui ziar, masele populare erau puse la curent cu concepțiile, inițiati-vele și acțiunile efective întreprinse de reprezentanții lor; ziarul se situa pe pozițiile liberalismului moderat și se bucura de colaborarea unor intelectuali cu pregătire temeinică în străinătate, printre care Constantin Bozianu și Gheorghe Costa-Foru.

Popularizarea în rândul cercurilor și opiniei politice românești a Convenției de la Paris din 7/19 august 1858 – devenită lege fundamentală de organizare a statului național român, se datorează tot lui Vasile

¹⁴ [5], p.16.

Boerescu. Publică, în ziarul menționat mai sus, broșura intitulată „Explicarea Convențiunei relative la organizarea Principatelor române”, în care făcea observații în legătură cu prevederi cu caracter constituțional, subliniind asemănările și deosebirile dintre acestea și principiile similare din legile fundamentale ale altor state din Europa occidentală.¹⁵

Efortul său în sprijinul Unirii se remarcă din nou, prin publicarea la Paris, în anul 1858, a broșurii „Examen de la Convention du 19 Aout”, în care își exprima recunoștința față de marile puteri garante pentru sprijinul acordat cauzei poporului român și atrăgea atenția asupra opiniilor divergente în rândul marilor puteri cu privire la Unire.

Este candidat al orașului București pentru Adunarea Electivă, fiind reprezentant al partidei naționale, ce urma să aleagă pe Domnul Țării Românești, contribuind la anularea primelor alegeri prin contestația pe care o face împotriva abuzurilor comise de Căimăcănie.

După constituirea Adunării Elective prin apelul nominal al celor 64 de deputați¹⁶, în dimineața zilei de 24 ianuarie 1859 (a treia zi a lucrărilor acestei Adunări), Vasile Boerescu solicita acestora organizarea imediată a unei ședințe secrete, în care susține un memorabil și înflăcărat discurs:

Pentru ce sîntem împărțiți în două cîmpuri? Pentru ce ne numim noi și voi? Ori nu avem toți aceeași patrie? Ori nu sîntem toți fiii aceleași mame? Pentru ce să zicem noi și voi? De ce să nu zicem noi românii? Nu avem toți aceeași iubire, nu simțim aceleași sentimente pentru mama noastră comună?

Să ne unim dar toți asupra principiului de Unire, asupra acestui mare principiu ce are să reînvieze naționalitatea noastră. Să ne dăm mîna ca frați și să cugetăm că sîntem muritori, că avem să trăim cîțiva ani și că copiii și strănepoții noștri au să moștenească un viitor glorios creat de noi.

A ne uni asupra principiului Unirii este a ne uni și asupra persoanei ce reprezintă acest principiu. Această persoană este Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei.

Să ne unim ca frați asupra acestui nume și posteritatea ne va binecuvînta, țara ne va întinde mîinile și conștiința noastră va fi împăcată că ne-am împlinit cu religiozitate o datorie sfîntă¹⁷.

Aceste cuvinte, rostite de tânărul deputat de 29 de ani, au un impact puternic, determinându-i pe toți deputații munteni, indiferent de pozițiile

¹⁵ [5], p.21.

¹⁶ [2], p.49.

¹⁷ [7], Constantin C. Giurescu, articolul „Domnul Unirii”, p.4.

pe care se situaseră până atunci (deosebiri ce vizau doar persoana nu și principiul Unirii) să voteze pentru alegerea lui Alexandru Ioan Cuza, ales la 5 ianuarie 1859, domn al Moldovei.

După vot și încheierea procesului-verbal în care este consemnată îndoita alegere, în unanimitate, a domnitorului Moldovei, „deputații se ridică în picioare și sala răsună în aplauze și urale: Să trăiască Unirea! Să trăiască Alexandru Ioan Cuza!”¹⁸. Un entuziasm de nedescris la care a contribuit cu sufletul și în mod practic și Vasile Boerescu.

Cel care ia primul cuvântul este Vasile Boerescu, demonstrând legalitatea actului înfăptuit: *Această zi este cea mai mare ce au văzut românii în anele istoriei lor. Actul ce am făcut noi astăzi este un act ce dovedește la noi un patriotism și o dezinteresare așa de mare cum rar se poate vedea exemplul la națiunile cele mai civilizate ale Europei.*

*Numai o singură persoană, unind amîndouă guvernele, poate face ca aceeași politică să domineze în amîndouă Camerele și Comisiune și ca aceeași acțiune să se vadă în ambele țări; atunci vom ajunge cu mai înaltă realitate și tărie la scopul propus de Puterile garante. Actul nostru dar este din cele mai legale. El nu va lipsi, peste puțin, a fi aplaudat de Europa întregă, precum astăzi este aplaudat de toată națiunea română*¹⁹.

Trebuie amintit și faptul că pe timpul lucrărilor Divanului ad-hoc al Munteniei, Vasile Boerescu, în calitate de specialist pe probleme de drept internațional românesc, a fost consultat în repetate rânduri asupra redactării documentelor juridice și în formularea doleanțelor poporului cuprinse în actele Divanului. La întâlnirea ce a avut loc la data de 14 februarie 1859, între delegația moldoveană condusă de Mihail Kogălniceanu și deputații munteni, Vasile Boerescu elogia nestăvilita luptă a românilor din Moldova pentru Unire, subliniind că românii de peste Milcov au dat „întîiul semn al Unirii”; „moldovenii au început Unirea, cei din Muntenia au terminat-o”²⁰.

După înfăptuirea Unirii visate, Vasile Boerescu a acționat în continuare, pe diverse planuri, precum politic și diplomatic, pentru consolidarea ei, pentru realizarea programului de reforme preconizat de domnitorul ales și pentru consolidarea autonomiei statului național. A fost un colaborator al domnitorului Cuza în elaborarea unor importante proiecte de legi care

¹⁸ [2], p.49.

¹⁹ [7], Tudor Voinea, articolul „Unirea – expresie a patriotismului românilor”, p.6.

²⁰ [5], p.27.

au modernizat statul și au asigurat reușita relațiilor capitaliste în toate domeniile.

Alte aspecte ale activității profesionale

Vasile Boerescu este numit, pe 26 septembrie 1857, profesor suplinitor de drept comercial la Colegiul Sfântul Sava, iar pe 27 octombrie 1859 este numit titular al acestei catedre; contribuie, prin introducerea cursului de drept comercial, la pregătirea cadrelor cu specialitate medie de care statul național avea nevoie.

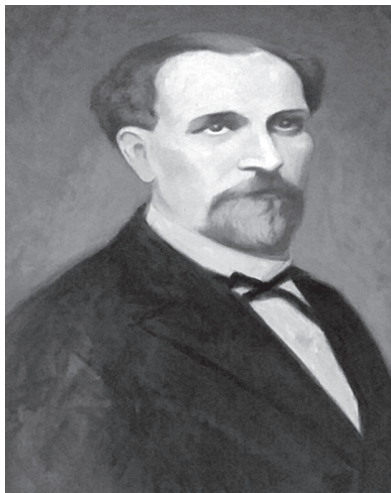

Foto nr. 2 – Vasile Boerescu

Împreună cu colegii săi, George Costaforu și Constantin Bosianu, înființează Facultatea de drept, încorporată în Universitatea din București. Din acest an și până în anul 1882, Vasile Boerescu devine titularul catedrei de drept comercial și reprezentantul său științific în București. Disciplina drept comercial figura printre cele dintâi, alături de medicină, introduse în cadrul Universității bucureștene. De la catedra sa, profesia cele mai moderne idei economice, specifice orânduirii capitaliste, făcând incursiuni ample în economia politică, reliefa legătura dintre principalele ramuri ale oricărei economii și mijloacele de stimulare a dezvoltării acesteia și subliniind interdependența dintre comerț, pe de o parte, și agricultură și

industrie, pe de alta. Profesor strălucit contribuie la formarea unei pleiade de intelectuali, într-o epocă în care utilitatea acestora era resimțită acut.

După Unire, ocupă diverse demnități politice; menționăm: membru al Consiliului Superior al Instrucțiunii creat de domnitorul Cuza (1863); ministru al justiției (iulie 1860 – aprilie 1861, noiembrie 1868 – ianuarie 1870); ministru de externe (aprilie 1873 – noiembrie 1875, iulie 1879 – iulie 1881); interimar la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice (iulie – octombrie 1860, ianuarie – aprilie 1874, ianuarie – iulie 1880).

În aceste funcții se angajează cu întreaga sa capacitate în activitate de elaborare a legilor destinată a moderniza statul român, pentru desființarea pedepsei cu moartea și reformarea justiției. În calitate de jurist, are o contribuție importantă la elaborarea Codului penal, a Codului de procedură penală și a Codului de procedură civilă, al căror raportor a fost în fața Adunării Generale a României în anii 1864 și 1865, când a funcționat ca vicepreședinte și apoi președinte al Consiliului de Stat²¹.

Propune în Parlament, în anul 1859, înființarea unei monede naționale – *romanatul*, ca act de afirmare a suveranității țării. În anul 1871, înființează societatea de asigurare „Dacia”, în timp ce D. Ghica înființează societatea „România”; după anul 1872 inițiază încercarea de a organiza un institut de credit funciar prin asocierea proprietarilor funciari.²²

În calitate de membru al Consiliului superior al instrucțiunii creat de domnitorul Al. I. Cuza, în octombrie 1863, prezintă un proiect de lege pentru organizarea învățământului public. La acordarea premiilor în iunie 1859, în calitate de director al Eforiei *școalelor*, atrage atenția asupra rolului învățământului public în dezvoltarea națiunii române. Sunt câteva dintre aspectele grijii deosebite față de necesitatea educării națiunii române; „vedea în școală un instrument important de renaștere națională, politică și morală”²³.

În decembrie 1863, în urma inițiativei guvernului Kogălniceanu, se număra printre deputații activi ce susțineau proiectul de lege privitor la secularizarea averilor mănăstirilor închinat și neînchinat. Tot în anul 1863 vinde lui Cezar Bolliac tipografia ziarului „Naționalul”, încetând pentru moment să se mai ocupe de ziaristică.

Este numit, la 26 martie 1871, rector al Universității din București,

²¹ [1], p.2 (118).

²² [1], p.5 (121).

²³ [5], p.33.

preluând funcția de la Gheorghe Costa-Foru, renumit profesor și jurist, numit ministru de externe în guvernul Lascăr Catargiu. În această calitate, activitatea sa este legată mai mult de Facultatea de drept, unde predă cursuri de specialitate (Foto nr. 2²⁴).

Activitatea sa profesională este legată și de diplomație. Se număra printre puținii oameni politici care credeau că printr-o diplomație abilă se va dobândi suveranitatea statală deplină, fapt dovedit pe când deținea funcția de ministru de externe (1873–1875 și 1879–1881). Încearcă să stabilească contacte chiar cu Statele Unite ale Americii, intuind rolul pe care această mare putere îl va deține ceva mai târziu în problemele politice din Europa. În septembrie 1874 stabilește contacte directe cu „o comisiune americană” formată din ofițeri superiori și ingineri, trimisă de președintele Statelor Unite ale Americii să studieze Dunărea și lucrările efectuate la gurile sale, în scopul unor amenajări similare de-a lungul unor râuri și marilor lacuri americane²⁵.

Sușține proiectul de lege pentru înființarea băncii naționale, lucru materializat la data de 1 iulie 1880, pe când se afla în componența guvernului Ion C. Brătianu.

Sușține cu ardoare înzestrarea țării cu mijloace moderne de comunicație, mai ales cu căi ferate. Convins de faptul că România era destinată a deveni o zonă de tranzit în comerțul dintre Orient și Occident, încheie în anul 1874 Convenția de joncțiune cu Austro-Ungaria, în punctele Vârciorova și Predeal, document prin care se deschidea țării perspectiva integrării în rețeaua feroviară europeană²⁶.

Grație cunoștințelor financiare și juridice de care dispunea, face parte din numeroase consilii de administrație ale unor societăți cu caracter economic înființate în preajma sau după Războiul de Independență: membru al consiliului de administrație al Societății acționarilor căilor ferate române – în anul 1872; membru al consiliului de administrație al Societății de credit funciar rural – în anul 1874; membru al consiliului de administrație al Societății române de construcții și lucrări publice și în consiliul de administrație al Societății de credit mobilier – în anul 1881.

²⁴ Tabloul este pictat de Daniela Chirion și se află pe holul principal al Facultății de Drept din București.

Sursa: arhiva personală a dnei Filofteia Repez.

²⁵ [5], p.79.

²⁶ [5], p.98.

Prin activitatea sa politică și publicistică, mai ales la ziarele „Naționalul” și „Pressa”, deține un rol important în difuzarea în rândul unei largi pături sociale a celor mai moderne principii de organizare și dezvoltare economică.

În perioada iulie 1879 până în aprilie 1881, când redevine ministrul al afacerilor externe, activitatea sa diplomatică se concentrează pe recunoașterea de către marile puteri a independenței absolute a României și se angajează în lupta diplomatică pentru transformarea României într-un partener cu drepturi egale în Comisia Europeană a Dunării.

În toamna anului 1883 este serios afectat de boală (ftizie); este sfătuit să se trateze în străinătate. Medicul specialist de la Viena îi recomandă un tratament îndelungat în localitatea Cannes; în trenul care-l ducea spre Franța, boala devine galopantă, iar agonia începe puțin înainte de sosirea la Paris. Moare în brațele soției, în ziua de 18 noiembrie 1883, pe traseul care-l ducea de la Gara de Est spre Grand-Hôtel, unde intenționase să poposească o noapte în drumul spre Cannes.

Dispariția fulgerătoare a provocat durere în țară și în afara ei. Senatul României a intrat, la 19 noiembrie 1883, în doliu trei zile. Articolele din presa românească și străină (de pildă presa franceză l-a evocat în peste 14 ziare) sunt o mărturie a aprecierii deosebite de care se bucura. La biserica română din Jean de Beauvais din Paris se organizează ceremonia, la care participă, alături de colonia română și personalul legației, numeroși diplomați străini; la București sunt organizate funeralii naționale la care participă șeful guvernului Ion C. Brătianu, miniștri, deputați, senatori, întregul corp profesoral al Universității din București și foarte mulți oameni care-l cunoscuseră. „Pornit din cele mai umile clase ale societății, ajunsese pe culmile înalte ale scenei politice românești”²⁷.

Aprecierea activității sale și a omului Vasile Boerescu a fost făcută atât în timpul vieții cât și post-mortem. În afară de decorația „Steaua României”, primește în timpul vieții decorații oferite de multe state,

²⁷ [5], p.109.

printre care: Austro-Ungaria, Bavaria, Belgia, Italia, Turcia, Spania, Brazilia, Portugalia, Grecia, Persia, Serbia, Muntenegru și Monaco. Corpul profesoral al Universității din București așează un bust al lui Vasile Boerescu în una din sălile Facultății de drept; alt bust este așezat, în martie 1886, în incinta Senatului, alături de personalități proeminente din epoca luptei de emancipare socială și națională – Mihail Kogălniceanu, C. A. Rosetti, Ion C. Brătianu.

În conferința desfășurată la Ateneul Român, în anul 1906, Grigore Tocilescu afirma: „Vasile Boerescu a fost printre cei dintâi agoreți [luptător pentru drepturi publice] (...) bun și afabil totdeauna și cu toți, neputînd să urască pe cineva, rece față de dușmani, cald, sincer și devotat pentru amici lui (...)”²⁸.

Prin activitatea și opera sa politică și publicistică, *Vasile Boerescu*, personalitate remarcabilă a secolului al XIX-lea pentru societatea românească, cu un intelect și pregătire profesională superioare, cu o viziune novatoare și avansată pentru progresul și statutul mai bun al societății românești în epocă, ocupă un loc important în istoria modernă a națiunii române ca fiind omul care a scris pagini de istorie.

Omagiu etern!

Bibliografie:

- [1] Cernea Emil, *Figuri de juriști din trecut: Vasile Boerescu (1830–1883)*, în *Analele Universității București*, seria științe sociale, științe juridice, extras, anul XVI, 1967.
- [2] V. Curticăpeanu, *Epoca lui Cuza Vodă*, Editura Enciclopedică Română, București, 1973.
- [3] Georgescu Ion Luca, *Protagoniști ai dreptului comercial român*, ediția a II-a adăugită, îngrijită de Ion Băcanu, Editura Lumina Lex, București, 2002.
- [4] Isar Nicolae, *Fondatorii Școlii române de drept. Cuvântări și scrieri premergătoare Unirii principatelor (1851–1859)*, Editura Universitară, București, 2016.
- [5] Stan Apostol, *Vasile Boerescu (1830–1883)*, Editura Științifică, București, 1974.
- [6] Tașcă Mihai, „*Vasile Boerescu – printre primii români doctor în drept la Paris*”, articol disponibil online pe site-ul: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Vasile%20Boerescu%20printre%20primii%20romani%20doctor%20in%20drept.pdf
- [7] ***, *Revista Magazin istoric*, serie nouă – ianuarie 1992.

²⁸ [6], Tudor Voinea, articolul *Unirea – expresie a patriotismului românilor*, p.6.

Surse internet:

- [8] [https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Vasile Boerescu](https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Vasile%20Boerescu)
- [9] <https://www.romania-actualitati.ro/emisiuni/istorica/unirea-principatelor-romane-sase-portrete-id92650.html>
- [10] http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Vasile_Boerescu

